

Eller tænker man sig, at en Rigsdag virkelig var gaaet hen og ved almindelig Lov havde ordnet Ting, som det strider mod Grundloven at ordne paa denne Maade, altsaa ved almindelig Lov havde gennemført noget, som i Virkeligheden indeholdt en Grundlovsforandring, saa kan der heller ikke være Tvivl om, at det vilde være ganske ugyldigt, og at vedkommende Minister, som rettede sig derefter, maatte paadrage sig Ansvar. Men det er jo kun det, som foreslaas her i § 1, 2det Stykke. Selvfølgelig vil det være meget sjældent, at et Grundlovsbrud kommer til at foreligge saa skarpt, som jeg her har forudsat; selvfølgelig vil der være Tilfælde, hvor man fra en Side vil paastaa, at vedkommende Lov ikke strider mod Grundloven, men at den er tilvejebragt paa behørig Maade, medens man fra en anden Side paastaar det modsatte. Men i saa Tilfælde forekommer det mig at være ganske naturligt, at den Minister, der med den Bevidsthed, at Loven strider mod Grundloven, dog handler efter den, maa paadrage sig Ansvar. Thi det maa jo erindres, at ved Anvendelsen af hele dette Lovforslag gælde de almindelige Regler om Forsæt, som findes i Straffeloven. Jeg kan derfor ikke se, at der er nogen som helst Grund til at udelade Bestemmelsen i § 1, 2det Stykke, eller at denne Bestemmelse overhovedet kan udelades.

Med Hensyn til, hvad det ærede tredje kongevalgte Medlem (Steffensen) udtalte angaaende Lovforslagets Enkeltheder, skal jeg sige, at naar der i § 16 tales om: „at afsone efter Reglerne om Afsoning af Bøder, idømte i Henhold til almindelig borgerlig Straffelov“, er dette muligvis ikke noget ganske adækvat Udtryk; Meningen er naturligvis den: efter almindelig borgerlig Straffelovgivning. Det er jo muligt, at da vi have en Lov, som kaldes „Almindelig borgerlig Straffelov“, skulde man ikke have brugt dette Udtryk. Der er muligvis her begaaet en Fejl, men den vil være meget let at rette. Med Hensyn til det ærede Medlems Udtalelser om, at der maatte gives særlige Regler til Forebyggelse af de Vanskeligheder, som hidrøre fra, at der findes to Tiltalemyndigheder, skal jeg erkende, at der er meget af, hvad det ærede Medlem sagde, som jeg kan være ganske enig med ham i. Men hvorvidt dette Lovforslag er Stedet til at behandle dette Spørgsmaal, skal jeg lade være usagt. Jeg er selvfølgelig villig til at forhandle derom saavel som om de forskellige andre Spørgsmaal, som maatte opstaa under Behandlingen i et Udvalg.

Matzen: Jeg skal kun udtale, at jeg er ganske enig i den Bestemmelse, som er optagen i § 1, 2det Stykke. Den sætter jeg overmaade megen Pris paa, og det er meget af Hensyn til denne, at jeg tror, at der kunde være Grund til at faa dette Lovforslag gennemført. Jeg ønsker kun at sige, at det for Fuldstændigheds Skyld var ønskeligt, at der ikke blot stod: „ved Lov, endelig eller foreløbig“, men tillige: „eller ved kongelig Anordning“ for at slaa det fast, som er Hovedsætningen i Grundlovens § 12, at Ministrene ere ansvarlige for Regeringens Førelse, og at følgende ingen som helst Bestemmelse kan fritage dem for Ansvar. De staa som de, der ere ansvarlige for Regeringens Førelse, altsaa uden at nogen Omstændighed kan betage dem Ansvar for alt, hvad de have taget Del i, ingen Lov, endelig, foreløbig eller nogen kongelig Anordning kan fritage dem derfor. Og følgelig, hvis der er begaaet et Lovbrud, maa Ministrene som de, der ere ansvarlige for Regeringens Førelse, ogsaa bære deres Ansvar. Det er et af de Punkter, jeg har villet forbeholde mig at drøfte i Udvalget, om ikke denne Hovedbestemmelse: „Ministrene ere ansvarlige for Regeringens Førelse“, kunde stilles i Spidsen, saa at man netop i Forbindelse dermed kunde bestemme: „At Ministerens Handlinger eller Undladelser ere paabudte ved Lov“ osv. Jeg vilde altsaa sætte megen Pris paa, at denne Bestemmelse bliver; jeg har jo ogsaa allerede under Forhandlingerne forleden Dag paaberaabt mig den som Bevis paa, at man ikke, fordi den samlede Lovgivningsmagt har vedtaget noget, kan sige, at den enkelte Faktor, naar den kommer til at handle selvstændigt, skal være bunden ved Loven; tværtimod, over alle Love staa Grundloven, og den har man at rette sig efter.

Derimod beklager jeg meget, at jeg ikke kan slutte mig til den højtærede Ministers Udtalelser om § 7 og § 8. Det forekommer mig, at man efter denne Bestemmelse vil henvise den paagældende Minister ikke til at handle efter, hvad han selv mener at kunne forsvare — og det er dog ham, der skal bære Ansvar —, men derimod efter, hvad han eventuelt tror, at Rigsdagen vil mene. Det forekommer mig urigtigt; thi har han Ansvar, maa han ogsaa kunne følge sin Overbevisning, bygget paa saglige Overvejelser, og saa eventuelt tage Følgerne.

Angaaende § 8 er det ingenlunde min Mening, at Ministeren skulde kunne handle ansvarsfrit, naar blot Loven ikke formelt